

ОСОБЛИВОСТІ ІНОЗЕМНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОКРАЩАННЯ

У широкому розумінні інвестиції є вкладенням капіталу з метою його збільшення. Приріст капіталу повинен бути достатнім, щоб компенсувати інвестору відмову від використання коштів на споживання в теперішньому періоді, винагородити його за ризик та відшкодувати збитки від інфляції в майбутньому періоді [2].

Україна не має достатніх внутрішніх фінансових ресурсів для вирішення економічних і соціальних проблем. Навіть за приблизними підрахунками наша економіка щорічно потребує майже 40 млрд. іноземних інвестицій.

Перше місце за дефіцитом інвестицій посідає гірничоресурсний сектор, зокрема, вуглевидобувна та нафтогазова промисловість. Так, річна потреба у фінансуванні модернізації, реконструкції та закритті вугільних шахт перевищує 8 млрд. доларів. Цей дефіцит коштів критичний, оскільки понад 70 % їх потребують підприємства, розміщені в регіонах підвищеного соціального напруження. Щонайменше по 3 млрд. доларів річних інвестицій потребують програми дорозвідки та освоєння нафтогазових родовищ Дніпро-Донецької угловини та Чорноморсько-Азовського шельфу. Мінімальна потреба у фінансах для освоєння родовищ газу та нафти за кооперацією з країнами СНД становить 1,7 млрд. доларів. Дефіцит коштів для модернізації та розширення транспортної інфраструктури паливно-енергетичного комплексу становить 2 млрд. доларів у газовій, 0,7 млрд. доларів у нафтовій та 0,4 млрд. доларів у вугільній промисловості.

За період із 2002 до 2008 року обсяги іноземних інвестицій в економіку України були незначними. Так, у 2002 році вони становили 3,8 % ВВП, у 2003 – 4 %, 2004 – 1,3 %, 2005 – 1,42 %, 2006 – 1,22 %, у 2007 – 1,25 %. Загалом в Україні іноземні інвестиції становлять 5,3 % від загальних капіталовкладень (2007), тоді як, наприклад, у Білорусі цей показник дорівнює 8 %, у Киргизстані – 31 %, а в Азербайджані – 77 % [3].

Основними негативними ознаками інвестиційного клімату в економіці України сьогодні є:

- стагнація на ринку внутрішніх інвестицій;
- нестабільна законодавча база з питань іноземного інвестування;
- низький рівень розвитку інфраструктури інвестиційного ринку;
- погіршення платоспроможної здатності населення;
- інфляція, яка руйнівно діє на всі сфери господарського життя, особливо на галузі з сезонним характером виробництва і тривалим виробничим циклом, та є перешкодою стабілізації фінансового стану підприємств [1. с.140–141].

За версією Economist Intelligence Unit (EIU), Україна за показниками якості бізнес-середовища посідає 75 місце серед 82 країн. Попри прогнози цієї організації щодо певного зростання рейтингу протягом 2007–2011 рр. (на 5 позицій), Україна й надалі істотно відставатиме від ключових конкурентів за іноземні інвестиції на світовому ринку [4].

Для покращання інвестиційного клімату необхідно здійснити низку першочергових заходів з послідовної деполітизації економіки, формування єдиних стратегічних цілей та послідовності економічних реформ, незмінних за приходу до влади будь-яких політичних команд, забезпечення незмінності та гарантованості захисту ринкових прав і свобод інвестора. Зокрема:

1. Підготувати план дій щодо забезпечення сприятливого інвестиційного клімату у межах проголошених пріоритетів соціально-економічного розвитку, залучити до його розробки та обговорення широке коло експертів, науковців, представників органів державної влади та бізнесу.

2. Розробити регіональні плани підвищення інвестиційної привабливості областей з урахуванням особливостей їх поточних рейтингів інвестиційної привабливості, забезпечити державний моніторинг їх виконання як одного з критеріїв успішності діяльності місцевих державних адміністрацій.

3. Поширити реалізацію обласними державними адміністраціями навчальних програм серед бізнесменів з підготовки інвестиційних пропозицій, складання інвестиційних бізнес-планів, юридичного супроводу інвестиційних проектів, управління інвестиційними проектами. Передбачити механізми надання державою послуг щодо підвищення кваліфікації та атестації фахівців у сфері інвестиційної діяльності.

4. Підготувати перелік заходів щодо посилення відповідальності представників органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування за вчинення корупційних та інших дискримінаційних дій щодо інвесторів.

1. Плахій М.О. Вплив інвестиційної політики на економічний розвиток регіонів // *Фінанси України* – 2004. – № 8. 2. Татаренко Н.О., Поручник А.М. *Теорії інвестицій*. – К.: КНЕУ, 2000. – 160 с. 3. www.ukrstat.gov.ua. 4. www.mfa.gov.ua.

С. Краївська

Науковий керівник – канд. екон. наук, Л.М. Полякова

ПОДВІЙНА ПРИРОДА ВЕКСЕЛЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ЙОГО ВИКОРИСТАННЯМ

Під час становлення ринкових відносин і підвищення динамічності економіки вексель знову є в центрі уваги. Вексель – специфічний цінний папір, що має подвійну природу, яка виявляється в тому, що вексель є безумовним грошовим зобов'язанням і засобом платежу [3, с.285]. Ця якість векселя є первинною, оскільки в основі будь-якого векселя повинна бути товарна операція; з іншого боку, вексель є цінним папером. Подвійна природа векселя, його обертання як на ринках цінних паперів так і широке застосування в господарській діяльності суб'єктів господарювання (зокрема і при оптимізації оподаткування) засвідчують актуальність обраної теми, обумовлюють мету та основні завдання дослідження.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних і методологічних положень та розробка науково обґрунтованих практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та контролю подвійної природи векселя.

Питання теорії та методології обліку вексельних операцій та його подвійної природи досліджували Ф.Ф. Бутинець [1, с.348], Б.І. Валуєв, Г.Г. А.М. Кузьмінський, В.Г. Линник, С.В. Мних, М.Ф. Огійчук,